

ZGODOVINA 6. – 9. razred

Pri preverjanju in ocenjevanju znanja učitelj opredeli jasne kriterije, ki jih oblikuje glede na standarde znanj. V skladu z zakonskimi določili in spoznanji sodobne didaktike zgodovine učitelj uporablja raznovrstne načine in oblike preverjanja in ocenjevanja.

Učitelj preverja znanje učencev in posreduje ustrezno povratno informacijo o njihovem znanju še pred ocenjevanjem znanja. Učitelji preverjajo tista deklarativna znanja (znanje in razumevanje zgodovinskih dogodkov, pojavov in procesov), proceduralna znanja (spretnosti in veščine) ter znanja, ki se nanašajo na odnose, ravnanja, naravnosti in stališča, ki spadajo k obveznemu delu učnega načrta (obvezne teme), ter znanja, ki so jih obravnavali pri izbirnem delu učnega načrta (izbirne teme). Mogoče je uporabljati različne načine preverjanja znanja, kot so npr. avtentične naloge ali portfolio.

Pri ocenjevanju znanja se ugotovi in vrednoti znanje učencev glede na standarde znanj. Učitelj pri ocenjevanju uporablja raznovrstne načine, kot so ustni odgovori, pisni izdelki (npr. pisni preizkusi, referati, zgodovinski eseji), projektno delo, plakati, makete, različni samostojni nastopi, zgodovinske govorne vaje, različne vrste predstavitev (npr. PowerPoint) ipd.

Učitelj bo pri preverjanju in ocenjevanju znanja pozoren na:

1. znanje in razumevanje zgodovinskih dogodkov, pojavov in procesov:

- znanje in razumevanje zgodovinskih dogodkov, pojavov, procesov,
- uporaba zgodovinske terminologije, pojmov in konceptov,
- ločevanje zgodovinskih vzrokov, povodov in posledic,
- ločevanje med zgodovinskimi dejstvi, dokazi, mnenji, stališči in interpretacijami,
- orientacija v zgodovinskem prostoru skozi čas;

2. analizo, sintezo in interpretacijo zgodovinskih virov:

- zbiranje, izbiranje, analiziranje in kritično presojanje verodostojnih in uporabnih informacij in dokazov iz različnih zgodovinskih in večperspektivnih zgodovinskih virov in literature,
- ločevanje bistvenih od nebistvenih podatkov,
- oblikovanje samostojnih sklepov, interpretacij, mnenj, stališč, pogledov, izvernih predlogov in rešitev,
- predstavljanje zaključkov, mnenj, stališč, pogledov, izvernih predlogov in rešitev na različne načine (ustno, pisno, z uporabo plakatov, referatov, esejev, IT idr.);

3. izdelovanje, pisanje in predstavljanje različnih izdelkov (referati, plakati, makete, eseji, IT idr.):

- izbrani zgodovinski viri in literatura ustrezajo izbrani temi izdelka,
- uporabljeni zgodovinski viri in literatura so ustrezno citirani oz. navedeni v opombah ali v seznamu bibliografije,
- pisni izdelki so ustrezno strukturirani v uvod, glavni del in sklep,
- izdelek je ustrezno predstavljen, pri tem se uporablja tudi IT.

Opisni kriteriji za ocenjevanje znanja pri predmetu zgodovina

nezadostno	Ne doseže spodaj naštetih kriterijev.
zadostno	Prepozna ali našteje glavne vzroke, pojave in pojme. Pri delu z zgodovinskim zemljevidom ali s slikovnim gradivom potrebuje učiteljevo pomoč. Kronološko zna opredeliti le glavna zgodovinska obdobja. Bistva sporočila ne prepozna vedno, poročilo izdela le ob učiteljevi pomoči. Temeljne vzroke in posledice zgodovinskih dogodkov in pojavov zna navesti le ob učiteljevi pomoči.
dobro	Pozna in razume le najpomembnejše zgodovinske dogodke, pojave in pojme. Pri delu z zgodovinskim zemljevidom in slikovnim gradivom večkrat potrebuje učiteljevo pomoč. S kronološkim razvrščanjem dogodkov ima težave. Zna razbrati bistvo informacij s slikovnega gradiva, pri oblikovanju zaključkov ima težave. Zna naštetih vzroke zgodovinskih dogodkov, pri njihovi razlagi pa ima težave.
prav dobro	Večino zgodovinskih dogodkov, pojavov in pojmov zna smiselno razložiti ter pravilno kronološko in časovno opredeliti. Pri delu z zgodovinskim zemljevidom in slikovnim gradivom občasno potrebuje učiteljevo pomoč in usmerjanje. Vzroke in posledice zgodovinskega dogajanja zanesljivo razlikuje, vendar pri utemeljevanju ni vedno prepričljiv.
odlično	Smiselno, kronološko in časovno pravilno po svojih besedah razlaga zgodovinske dogodke, pojave in pojme. Pri delu z zgodovinskim zemljevidom in slikovnim gradivom je samostojen. Zna razbrati bistvene in uporabne informacije ter iz njih sklepa, opisuje, razlaga in presoja zgodovinske dogodke. Zanesljivo razlikuje vzroke in posledice zgodovinskih dogodkov in pojavov.

Pragovi za pisno ocenjevanje znanja pri predmetu zgodovina

90 – 100 %	odl 5
75 – 89 %	pd 4
60 – 74 %	db 3
40 – 59 %	zd 2
0 – 39 %	nzd 1

minimalni standardi – 45% nalog, temeljni – 35 %, zahtevnejši – 20%

Kriterij za ocenjevanje ustnega nastopa pri zgodovini

Kriterij		
Vsebina		
predstavitev bistva, glavne ideje, seznanjenost s temo, uporaba ustreznih besed, ve pomen, razumevanje, podrobnosti	5	
aktualnosti, zanimivosti vključene v nastop	5	
raznolikost literature (knjige, članki, ...), vsebini ustrezni viri (slike, grafi, zemljevidi, ...)	5	
samostojno razvijanje razlag, idej, argumentov	5	
Nastop		
prepričljiv, tekoče pripovedovanje, razločno, glasno, s svojimi besedami	5	
drža, stik s poslušalci, obvlada telesno govorico, nebesedno izražanje	5	
ne bere s power pointa/plakata/lista	5	
uporaba različnih sredstev (slikovni material, knjige, revije...)	5	
časovna ustreznost 5-20 min (prilagodljivo glede na temo, razred)	5	
Izgled, povzetek plakata/predstavitve		
preglednost, berljivost, oblika, bistvene besede (malo besedila, veliko slik)	5	
slikovno gradivo, video, graf, tabela, zemljevid	5	
navedba virov (pravilno citiranje)	5	
54-60= odl (5), 45-53= pd (4), 36-44= db (3), 27-35= zd(2), 0-26= nzd(1)	60	
	ocena	

- kriteriji za ostale naloge tekom leta, učenci dobijo sproti oz. pred zahtevano nalogo

Kriteriji in načini preverjanja in ocenjevanja znanja pri predmetu domovinska in državljanska kultura ter etika, 7. in 8. razred

Preverjanje znanja se nanaša na to, kako učenec razume učne vsebine pred, med in ob koncu obravnave vsebin. Preverjamo lahko: razumevanje, znanje definicij, interpretacijo in analizo problema, sintezo znanj in reševanje nalog. Preverjanje je lahko pisno ali ustno.

Znanje bomo preverjali:

- s pregledom nalog v zvezku;
- s pisnim in ustnim sprotnim preverjanjem;
- učenec ima možnost samostojnega preverjanja znanja ob vprašanjih, ki se nahajajo v učbeniku, na koncu vsakega poglavja;
- s pisnim preverjanjem pred pisnim preizkusom; po tem preverjanju naredimo analizo preverjanja;

Če pri preverjanju ugotovimo, da določena snov ni dobro razumljena, potem pri prihodnjih urah in pri dopolnilnem pouku namenimo nekaj časa za naloge iz te snovi.

Če pri analizi preverjanju pred pisnim preizkusom ugotovimo:

- da so učenci snov razumeli in osvojili večino minimalnih standardov znanja, učenci nadaljujejo s pripravo na pisni preizkus; pri pouku pa še namenimo nekaj časa za utrjevanje snovi, s poudarkom na snovi, ki je bila pri preverjanju slabše razumljena;
- da učenci snovi ne razumejo in ne dosežajo minimalnih ciljev, se z učenci dogovorimo, da bomo pri prihodnjih urah snov še enkrat obdelali in utrdili ter potem še enkrat preverili; če minimalni standardi še vedno ne bodo doseženi, se bo pisni preizkus znanja prestavil na drugi datum.

Ocenjevanje znanja je ugotavljanje in vrednotenje doseženega znanja po tem, ko je bila snov posredovana, utrjena in je bilo preverjeno, da so jo učenci razumeli in usvojili. Znanje učencev se oceni najmanj trikrat v šolskem letu, pri čemer večina ocen ne sme biti pridobljena na podlagi pisnih izdelkov.

Ustno ocenjevanje znanja

- Ustno ocenjevanje je planirano **enkrat letno**.
- Ocena se oblikuje s pomočjo vprašanj oz. nalog. Naloga ima lahko tudi podvprašanja.
- Učencu se pri ustnem ocenjevanju odgovor ne prizna, če je odgovor prišel od učenca iz klopi.
- Ustno ocenjevanje je lahko na podlagi odločbe posameznega učenca, **prilagojeno**

Ocenjevanje pisnih izdelkov znanja

- Ocenjevanje pisnih izdelkov je planirano **enkrat letno**. Učenci so o datumu pravočasno obveščeni v mesecu septembru. Teden dni pred ocenjevalno konferenco učenci ne pišejo pisnih preizkusov. Izjema je le v primeru ponovitve ocenjevanja pisnega preizkusa.
- Učenci bodo pred vsakim pisnim ocenjevanjem **seznanjeni z vsebinami in sklopi**, ki jih pisno ocenjevanje zajema. Ker pa se vsebine prepletajo, lahko zajema tudi vsebine celotnega šolskega leta. Vsak pisni preizkus znanja je **sestavljen iz 50 % minimalnih standardov znanja**. Šolska naloga je lahko na podlagi odločbe posameznega učenca, **prilagojena** (velikost črk in številčk, barvna podlaga, več prostora za reševanje, podaljšan čas reševanja oz. druge prilagoditve).
- Če bo učenec nezadostno pisno ocenjen, bo po dogovoru z učiteljem pristopil **k ustnemu ocenjevanju istih vsebin**. Če učenec zaradi odsotnosti od pouka ne bo pristopil k pisnemu ocenjevanju, bo po dogovoru z učiteljem pristopil **k ustnemu ocenjevanju istih vsebin**.
- Učitelj pisne izdelke oceni in z ocenami seznanja učence, najkasneje v sedmih dneh. Ob tem naredimo analizo pisnega preizkusa; učenci naredijo popravo. Pri uri analize pisnega preizkusa imajo učenci **možnost ugovora na oceno**. Po uri analize pisnega preizkusa ugovorov ne upoštevamo več. Šolske naloge se učencem vrnejo in učenci jih obdržijo.

Pragovi ocenjevanja pri pisnem ocenjevanju:

nezadostno (1)	zadostno (2)	dobro (3)	prav dobro (4)	odlično (5)
0% - 39%	40% - 59%	60% - 74%	75% - 89%	90% - 100%

Pragovi ocenjevanja pri ustnem ocenjevanju:

PODROČJE SPREMLJANJA	odlično (5)	prav dobro (4)	dobro (3)	zadostno (2)	nezadostno (1)
ZNANJE: POZNAVANJE IN RAZUMEVANJE; ANALIZA IN SINTEZA; UPORABA IN PRESOJA;	Celovita, logična razlaga na lastnih primerih. Odgovarja na vprašanja zakaj . Razloži povezave in odnose. Povezave s prejšnjim znanjem in/ali življenjsko stvarnostjo. Kritično vrednotenje.	Odgovarja na vprašanja tipa kako – na znanih primerih povzame bistvo. Pojme in pojave ustrezno razvršča in uvršča. Naučeno zna uporabiti v novih situacijah. Vrednoti ob danih navodilih. Učiteljeva pomoč je občasna, usmerjevalna.	Razlaga je opisna – odgovarja na vprašanja kaj . Skupne značilnosti in razlike opiše na znanih primerih. Pojave in odnose razume površno in nepopolno. Prisotne napake. Pomoč učitelja potrebna pri usmerjanju k cilju.	Poznavanje, pravilno poimenovanje in naštevanje dejstev, vzrokov ali skupnih značilnosti. Šibko razumevanje. Veliko napak. Pri izpeljavi sklepov potrebna pomoč učitelja.	Ne razume oziroma ne zna niti minimalnih učnih ciljev.
UTEMELJEVANJE	Jasno, izvirno, prepričljivo.	Jasno, nazorno, ustrezno.	S pomočjo znanih argumentov ali s pomočjo lastnih, a ne izpostavi vseh vidikov.	Utemeljevanja ni ali ni ustrezno.	Ni razlage.
DELO Z VIRI	Samostojnost pri pridobivanju in razlagi informacij. Analizira njihov pomen in uporabno vrednost.	Informacije ustrezno razlaga in grobo ocenjuje njihovo vrednost. Pri odkrivanju sporočila potrebuje usmerjanje.	Vire uporablja manj učinkovito – pri njihovi razlagi in presoji so prisotne napake. Pri odkrivanju sporočila potrebuje vodenje.	Informacije lahko razloži le ob učiteljevi pomoči. Skromni ali napačni poskusi ocenjevanja njihovega pomena.	Je neustrezno.

KRITERIJI OCENJEVANJA - LIKOVNA UMETNOST, FILMSKA VZGOJA

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

Preverjanje je sestavni del vsake didaktične enote, ne glede na to ali izvedba likovne naloge traja eno ali več didaktičnih enot (npr. večji vsebinski sklopi), medtem ko je ocenjevanje le končna konsekvence ob zaključenem delu.

Ocenjevanje predstavlja določanje vrednosti opravljenega učenčevega dela v učni uri glede na njegovo doseganje ciljev pri usvajanju likovnih pojmov, likovnem izražanju ter privzgajanju doživljajskih naravnosti in glede na njegove psihofizične zmožnosti. Cilj ocenjevanja ne sme biti samo ocena izdelka, temveč tudi ocena učenčevega dela, ki temelji na napredovanju v celotnem učnem procesu.

Ocenjevanje učenčevega dosežka - njegovo delo in napredek obsega dosežke na afektivnem, psihomotoričnem in kognitivnem področju. Ocena ne sme biti pridobljena na podlagi pisnih izdelkov.

Zelo pomembno je individualno ocenjevanje (Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v devetletni osnovni šoli), kjer učitelj spoštuje osebnostno integriteto in različnost med učenci.

Pri učencih s posebnimi potrebami mora učitelj upoštevati tudi individualiziran program, kjer so posebej zapisani tudi načini preverjanja in ocenjevanja, ob upoštevanju specifične posameznega učenca za katerega je individualiziran program napisan.

Po vsaki končani likovni nalogi učitelj z učenci ob razstavljenih, dokončanih in nedokončanih likovnih izdelkih vrednoti dosežene cilje po izoblikovanih kriterijih, ki izhajajo iz likovne naloge in jih izoblikuje skupaj z učenci na začetku likovne naloge.

Objektivne kritike morajo biti smernice za nadaljnje delo. Krepi morajo učenčevo emocionalno, moralno, motivacijsko, estetsko in intelektualno komponento.

MERILA ZA VREDNOTENJE IN ZAPISOVANJE DOSEŽKOV UČENCEV (OCENJEVANJE) PRI LIKOVNI UMETNOSTI, ter LS 1, 2 in 3.

Področja spremljanja	odlično 5	prav dobro 4	dobro 3	zadostno 2	nezadostno 1
Rešitev likovnega problema in zmožnost besednega opisovanja likovnih pojmov	<ul style="list-style-type: none"> · Inovativno reši posredovani likovni problem (dobro opažen na likovnem delu) · Samostojno razčleni in razloži posredovane likovne pojme na izdelkih učencev in umetniških delih · Samostojno poveže že usvojena spoznanja z novospoznanimi likovnimi pojmi in jih uporabi pri likovnem izražanju 	<ul style="list-style-type: none"> · dobro reši posredovani likovni problem · Ob minimalni učiteljevi pomoči razčleni in razloži posredovane likovne pojme na izdelkih učencev in umetniških delih · Z manjšo učiteljevo pomočjo poveže že usvojena spoznanja z novospoznanimi likovnimi pojmi in jih uporabi pri likovnem izražanju 	<ul style="list-style-type: none"> · Zadovoljivo reši posredovani likovni problem · Ob zmerni učiteljevi pomoči razčleni in razloži posredovane likovne pojme na izdelkih učencev in umetniških delih · Z zmerno učiteljevo pomočjo poveže že usvojena spoznanja z novospoznanimi likovnimi pojmi in jih uporabi pri likovnem izražanju 	<ul style="list-style-type: none"> · Delno reši posredovani likovni problem · Ob veliki učiteljevi pomoči razčleni in razloži posredovane likovne pojme na izdelkih učencev in umetniških delih · Z večjo učiteljevo pomočjo poveže že usvojena spoznanja z novospoznanimi likovnimi pojmi in jih uporabi pri likovnem izražanju 	<ul style="list-style-type: none"> · Ne reši likovnega problema · Ne razčleni in ne razloži posredovanih likovnih pojmov · Ne more povezati usvojenih spoznanj z novospoznanimi likovnimi pojmi in jih uporabiti pri likovnem izražanju
Izvedba likovnega motiva	<ul style="list-style-type: none"> · Izkaže neobičajne ideje (izvirnost, domiselnost) · Gibko (dinamično) reši likovni motiv · Izkaže originalnost (osebnostne lastnosti, lastno mišljenje, bogato domišljijo) · Uskladi likovni motiv z likovnim problemom, likovnimi materiali in orodji 	<ul style="list-style-type: none"> · Izkaže manj izvirnosti in domiselnost · Manj gibko (nedinamično) reši likovni motiv · Izkaže manj originalnosti (osebnostnih lastnosti, lastnega mišljenja in domišljije) · Ne uskladi v celoti likovnega motiva z likovnim problemom, likovnimi materiali in orodji 	<ul style="list-style-type: none"> · Izkaže malo izvirnosti in domiselnost · Nedinamično reši likovni motiv · Ne izkaže originalnosti (osebnostnih lastnosti, lastnega mišljenja in domišljije) · V manjši meri uskladi likovni motiv z likovnim problemom, likovnimi materiali in orodji 	<ul style="list-style-type: none"> · Ne izkaže izvirnosti in domiselnost · Izrazito nerazgibano reši likovni motiv · Nedomisleno reši likovni motiv · Ne uskladi likovnega motiva z likovnim problemom, likovnimi materiali in orodji 	<ul style="list-style-type: none"> · Likovni motiv upodobi na ponavljajoče se načine · Na šablonski način upodobi likovni motiv · Ne razume uskladitve likovnega motiva z likovnim problemom, likovnimi materiali in orodjem
Odzivnost	<p>Izkaže:</p> <ul style="list-style-type: none"> · pripravljenost za sprejemanje likovnih pojmov in likovno izražanje (navdušenje, užitek) · zmožnost dobre motivacije · vedoželjnost · vztrajnost in doslednost · samostojnost pri besednem opisovanju likovnih pojmov in likovni dejavnosti · Sprejema spodbude učiteljevega individualnega in skupinskega posredovanja 	<p>Izkaže:</p> <ul style="list-style-type: none"> · manjšo pripravljenost za sprejemanje likovnih pojmov in likovno izražanje (veselje) · manjšo zmožnost motivacije · manjšo vedoželjnost · manjšo vztrajnost in doslednost · manjšo samostojnost pri besednem opisovanju likovnih pojmov in likovni dejavnosti · Ne sprejema spodbude učiteljevega individualnega in skupinskega posredovanja 	<p>Izkaže:</p> <ul style="list-style-type: none"> · malo pripravljenosti za sprejemanje likovnih pojmov in likovno izražanje · šibko zmožnost motivacije · skromno vedoželjnost · majhno vztrajnost in doslednost · majhno samostojnost pri besednem opisovanju likovnih pojmov in likovni dejavnosti · Slabo sprejema spodbude učiteljevega individualnega in skupinskega posredovanja 	<p>Izkaže:</p> <ul style="list-style-type: none"> · zelo malo pripravljenosti za sprejemanje likovnih pojmov in likovno izražanje · zelo slabo zmožnost motivacije · zelo skromno vedoželjnost · zelo šibko vztrajnost in doslednost · zelo slabo samostojnost pri besednem opisovanju likovnih pojmov in likovni dejavnosti · Zelo slabo sprejema spodbude učiteljevega individualnega in skupinskega posredovanja 	<p>Ne izkaže:</p> <ul style="list-style-type: none"> · pripravljenosti za sprejemanje likovnih pojmov in likovno izražanje · zmožnosti motivacije · vedoželjnosti · vztrajnosti in doslednosti · samostojnosti pri besednem opisovanju likovnih pojmov in likovni dejavnosti · pripravljenosti za sprejemanje spodbud učiteljevega individualnega in skupinskega posredovanja
<p>Merilo, ki ga dodatno upoštevamo ob zaključku posameznih ocenjevalnih obdobij – za uspešnost na posameznem likovnem področju:</p>					
	Je izrazito uspešen na vseh področjih	Je uspešen na vseh likovnih področjih	Je uspešen na področjih: ris., slik., kip.	Je uspešen le npr. pri prost. obl.	Ni uspešen na nobenem lik. področju

GOVORNI NASTOP / PLAKAT FILMSKA VZGOJA	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO
VSEBINA in OBLIKA	Vsebina ustreza naslovu, je zanimiva in privlačna. Navedeni so viri in literatura. Pisni izdelek vsebuje pravilen naslov, ustrezen in raznolik slikovni material, prosojnico ali maketo.	Vsebina ustreza naslovu in je zanimiva. Navedeni so viri in literatura. Pisni izdelek vsebuje pravilen naslov, slikovni material je ustrezen vendar ne preveč raznolik.	Vsebina delno ustreza naslovu. Viri in literatura so pomanjkljivo navedeni. Plakat je nepopolno izdelan. Črke so slabo vidne. Slikovno gradivo je skromno.	Vsebina le v manjši meri ustreza naslovu. Viri in literatura niso navedeni. Plakat je nepopolno izdelan. Črke so slabo vidne. Slikovnega gradiva ni ali je zelo skromno..
PREDSTAVITEV	Spretno uporablja nebesedno govorico, je prepričljiv, sproščen. Govor je tekoč, slovnično pravilen, dovolj glasen, razločen in naraven. Pripoveduje samostojno in sproščeno, lahko si pomaga z miselnim vzorcem.	Uporablja nebesedno govorico, je sproščen in prepričljiv. Govor je naraven, razločen in razumljiv. Pomaga si z zapiski, določena sporočila so slabše razumljiva.	Je le redko prepričljiv. Redko uporablja nebesedno govorico. Govor ni vselej razločen, tekoč in naraven. Pogosto je nerazumljiv. Uporablja mašila.	Nebesedne govorice ni, je neprepričljiv in nesproščen. Tih, nerazločen in negotov govorni nastop z uporabo mašil.
POVZETEK SNOVI	Učenec povzame bistvo in pripravi povzetek za sošolce (vprašanja, križanka, kviz, ...). Suvereno odgovarja na zastavljena vprašanja sošolcev in učiteljice v zvezi z vsebino plakata.	Učenec povzame bistvo snovi in delno pravilno odgovarja na zastavljena vprašanja sošolcev in učiteljice.	Učenec nepopolno povzame bistvo snovi in večinoma nepravilno odgovarja na zastavljena vprašanja.	Učenec napačno povzame bistvo snovi in na zastavljena vprašanja odgovarja nepravilno.
Učenec ne dosega zgoraj opisanih meril, ali govornega nastopa ni pripravil, je ocenjen nezadostno.				

Merila za ocenjevanje pri predmetih aktiva družboslovje (ZGO, DKE, LUM in GUM),
je sprejel aktiv v sestavi Anita Kaube, Petra Urek, Tanja Donko, Sarita Zupanc, Mira Prel in Simona Sabati,
na sestanku aktiva 16. septembra 2019.